

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН 2021 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД ХИЙСЭН АУДИТЫН
ТАЙЛАН

АУДИТЫН КОД: АХГ-2022/367/НА-СТА-ТШЗ

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг
дараах хаягаар авна уу.

Аудитын хоёрдугаар газрын захирал, тэргүүлэх
аудитор Ц.Наранчимэг
Утас: 261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Г.Гүнжидмаа
Утас: 261628 Цахим хаяг: gunjidmaag@audit.gov.mn
Аудитор: Э.Энхбаатар
Утас: 261628 Цахим хаяг: enkhbaatar.e@audit.mn
Аудитыг гэрээгээр гүйцэтгэсэн: Си Эс Ай Аудит ХХК
Захирал: М.Сэвжидмаа
Цахим хаяг: csi_sevjee@yahoo.com

Улаанбаатар хот
2022 он

Агуулга

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	5
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан.....	5
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан	7
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан	9
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан.....	9
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	11
2.5.1 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	14
3. Аудитын тайлан	15
3.1 Ерөнхий зүйл.....	15
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт.....	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал.....	16
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	16
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	19
3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт.....	19
3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл	19
3.6.3. Нэмэлт санхүүжилт	20
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг.....	20
3.8 Аудитын гол асуудал.....	21
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	21
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	21
3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд	22
3.10 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	22
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	22
4. Аудитын илрүүлэлт	23
4.1 Залруулсан алдаа	23
4.2 Албан шаардлага	23
4.3 Зөвлөмж	24
5.1 Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	25

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЭМЯ	Эрүүл мэндийн яам
СЭМҮТ	Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв
НДШ	Нийгмийн даатгалын шимтгэл

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг
Бага тойруу-3, Засгийн газрын IV байр
Утас:26-04-37, Факс:51-26-42-30
E-mail: info@audit.gov.mn

СЭТГЭЦИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН ЕРӨНХИЙ
ЗАХИРАЛ Л.НАСАНЦЭНГЭЛ ТАНАА

2022.02.24 № 07/351
танай _____-ны № _____-т

Аудитын санал дүгнэлт

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

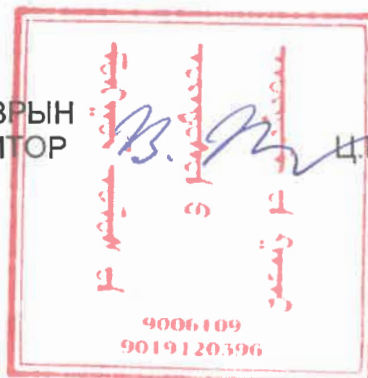
Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн САНХҮҮГИЙН БАЙДЛЫН ТАЙЛАН

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	959,821,717.56	2,044,723,396.49
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	340,486,600.25
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	340,486,600.25
3121	Төгрөг	-	340,486,600.25
31210	Төрийн сангийн харилцах	-	147,279,891.80
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	-	-
30215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	-	193,206,708.45
33	Авлага	105,055,000.00	953,669,340.50
33100	Ажиллагсадтай холбоотой авлага	-	1,758,621.00
33200	Төлбөртэй үйлчилгээний авлага	-	950,883,909.00
33300	Татаас санхүүжилтийн авлага	105,055,000.00	-
335	Бусад авлага	-	1,026,810.50
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	1,026,810.50
34	УРЬДЧИЛГАА	55,158,860.00	22,563,300.00
34600	Урьдчилж гарсан зардал	55,158,860.00	22,563,300.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	799,607,857.56	728,004,155.74
351	Түүхий эд материал	280,097,130.79	225,556,055.50
35110	Тусгай зориулалттай материал	28,512,370.20	16,838,337.40
35130	Эм боох материал	251,584,760.59	208,727,718.10
354	Хангамжийн материал	123,189,569.10	98,619,086.36
35410	Бичиг хэргийн материал	19,832,116.00	12,185,989.00
35420	Аж ахуйн материал	24,432,814.60	17,486,081.36
35440	Түлш шатах тослох материал	51,512,260.00	18,545,650.00
35450	Барилгын засварын материал	16,921,440.00	22,201,686.00
35460	Хүнсний материал	4,149,408.00	13,692,495.00
3547001	Улсын мэдээллийн маягт	6,341,530.50	14,507,185.00
35500	Бусад хангамжийн материал	396,321,157.67	403,819,013.88
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	17,968,037,394.48	17,493,643,649.46
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	17,968,037,394.48	17,493,643,649.46
392	Биет хөрөнгө	17,022,653,806.97	16,560,816,786.95
39201	Барилга байгууламж	14,877,766,923.82	15,453,575,948.82
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(869,599,018.32)	(1,341,523,775.76)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	191,650,000.00	129,400,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(141,602,778.02)	(95,336,111.42)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компютер)	3,420,596,687.72	3,551,619,320.08
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,317,569,264.21)	(2,664,027,690.81)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	1,626,185,531.00	1,533,172,673.54
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(1,187,914,927.50)	(1,309,266,686.42)
39209	Нийтийн эзэмшлийн зам талбай	1,384,698,815.00	1,384,635,815.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(3,025,733.12)	(113,154,952.40)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	70,456,549.20	67,025,169.20
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(28,988,978.60)	(35,302,922.88)
393	Биет бус хөрөнгө	945,383,587.51	932,826,862.51

39301	Програм хангамж	103,421,900.00	101,871,900.00
39302	Хасагдуулга	(45,342,112.49)	(56,348,837.49)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	887,303,800.00	887,303,800.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ҮР ДҮН	18,927,859,112.04	19,538,367,045.95
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР		264,424,155.20
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР		264,424,155.20
413	Өглөг		264,424,155.20
4131	Ажиллагчидтай холбогдсон өглөг		6,651,732.00
4132	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг		47,666,150.00
4136	Бусад өглөг		210,106,273.20
41361	Байгууллагад төлөх өглөг		210,106,273.20
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	18,927,859,112.04	19,273,942,890.75
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	18,927,859,112.04	19,273,942,890.75
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /ЗГСан/ орон нутгийн сан	7,876,381,555.29	7,876,381,555.29
51101	Өмч: - төрийн өмч	7,876,381,555.29	7,876,381,555.29
512	Хуримтлагдсан үр дүн	1,558,555,379.51	1,904,639,158.22
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	1,558,555,379.51	1,558,555,379.51
51220	Тайлант үеийн үр дүн		346,083,778.51
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	9,492,922,177.24	9,492,922,177.24
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	18,927,859,112.04	19,538,367,045.95

2.2 Аудит хийсэн САНХҮҮГИЙН ҮР ДҮНГИЙН ТАЙЛАН

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ҮР ДҮН	14,669,461,954.33	14,928,742,328.44
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	2,638,413,784.63	1,605,443,657.00
120	Нийтлэг татварын бус орлого	2,638,413,784.63	1,605,443,657.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	551,615,128.00	559,463,700.02
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	551,615,128.00	559,463,700.02
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Үндсэн хөрөнгө	1,973,608,719.80	686,773,255.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого Бараа материал	113,189,936.83	359,206,701.98
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	12,031,048,169.70	13,323,298,671.44
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	11,630,855,800.00	-
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	11,630,855,800.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	400,192,369.70	1,300,055,048.44
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж	243,830,886.70	251,461,500.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагч	142,092,750.00	1,045,488,807.44
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	14,268,733.00	3,104,741.00
134	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс	-	12,023,243,623.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас	-	12,023,243,623.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	13,351,786,009.82	14,562,990,904.06
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	13,351,786,009.82	14,562,990,904.06
210	Бараа, ажил үйлчилгээний зардал	13,103,562,801.96	13,924,786,455.06
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	7,659,608,262.22	8,056,692,283.24
210101	Цалин	7,659,608,262.22	4,291,559,608.01
210102	Нэмэгдэл цалин	-	2,792,949,845.23
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	438,962,000.00
210104	Урамшуулал	-	533,220,830.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	994,657,897.42	1,104,948,136.26
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	656,335,695.37	731,365,434.83
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	77,220,361.11	77,843,739.52
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	100,032,320.15	137,396,218.45
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	14,517,005.04	14,289,649.84
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын хураамж	146,552,515.74	144,053,093.62
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	627,033,021.30	547,517,226.72
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	200,424,221.30	173,408,866.72
210302	Түлш, халаалтын зардал	369,148,650.00	332,557,510.00
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	55,540,150.00	29,710,850.00
210304	Байрны түрээс	1,920,000.00	11,840,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	182,839,427.48	240,872,524.88

210401	Бичиг хэргийн зардал	23,633,919.50	34,877,959.50
210402	Тээвэр, шатахууны зардал	23,692,900.00	45,523,900.00
210403	Шуудан, холбооны зардал	11,404,058.06	38,641,961.33
210405	Хог хаягдал зайлуулах, ариутгал	104,315,542.08	101,357,732.55
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	19,793,007.84	20,470,971.50
2105	Нормативт зардал	1,963,556,761.68	2,253,944,175.87
210501	Эм	1,093,972,339.51	1,383,530,941.94
210502	Хоол	814,814,930.00	816,457,143.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	54,769,492.17	53,956,090.93
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	110,317,926.00	170,697,995.00
210601	Багаж хэрэгсэл	13,168,424.00	36,123,681.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл	6,159,300.00	36,648,200.00
210604	Урсгал засвар	90,990,202.00	97,926,114.00
2107	Томилолт, зочны зардал	2,927,100.00	55,416,000.00
210702	Дотоод албан томилолтын зардал	2,927,100.00	55,416,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн, ажил, төлбөр хураамж	212,276,009.54	187,418,351.16
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний зардал	146,665,416.70	120,620,233.00
210802	Аудит баталгаажуулах зардал	7,500,000.00	19,500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээний төлбөр	1,305,210.00	1,350,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	330,300.00	364,652.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оншилгоо	88,000.00	88,000.00
210806	Мэдээллийн технологийн үйлчилгээний хөлс	14,530,245.94	24,060,785.66
210807	Газрын төлбөр	7,064,240.00	7,064,300.00
210809	Улсын мэдээллийн маягтын зардал	34,792,596.90	14,370,380.50
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,350,346,396.32	1,307,279,761.93
210901	Бусад бараа, үйлчилгээний зардал	38,137,771.00	12,172,461.58
210902	Хичээл сургалт	7,338,150.00	-
210903	Элэгдлийн зардал	1,304,870,475.32	1,295,107,300.35
27	Урсгал шилжүүлэг	248,223,207.86	638,204,449.00
213	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	21,749,999.80	-
213101	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	21,749,999.80	-
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	206,801,510.00	638,204,449.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	609,200,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	192,120,600.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	14,680,910.00	29,004,449.00
213	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	19,671,698.06	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	19,671,698.06	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН	1,317,675,944.51	365,751,424.38
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	686,176,462.53	558,000.00
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	686,176,462.53	558,000.00
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	20,225,645.67
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	-	20,225,645.67
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН	686,176,462.53	(19,667,645.67)

5	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН	2,003,852,407.04	346,083,778.71
---	------------------------------------	-------------------------	-----------------------

2.3 Аудит хийсэн ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ/ӨМЧИЙН ӨӨРЧЛӨЛТИЙН ТАЙЛАН

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

ҮЗҮҮЛЭЛТ	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	7,876,381,555.29	9,492,922,177.24	(445,297,027.53)	16,924,006,705.00
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	2,003,852,407.04	2,003,852,407.04
2020 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	7,876,381,555.29	9,492,922,177.24	1,558,555,379.51	18,927,859,112.04
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	346,083,778.71	346,083,778.71
2021 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	7,876,381,555.29	9,492,922,177.24	1,904,639,158.22	19,273,942,890.75

2.4 Аудит хийсэн МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭНИЙ ТАЙЛАН

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	12,582,663,297.70	13,085,419,612.46
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	551,615,128.00	560,283,700.02
120	Нийтлэг татварын бус орлого	551,615,128.00	560,283,700.02
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	551,615,128.00	560,283,700.02
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	551,615,128.00	560,283,700.02
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	12,031,048,169.70	12,525,135,912.44
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	11,630,855,800.00	-
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	11,630,855,800.00	-
13110	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	400,192,369.70	1,452,776,198.44
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж	243,830,886.70	334,710,500.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагч	142,092,750.00	1,114,960,957.44
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	14,268,733.00	3,104,741.00
1330	Төсвийн захирагчдаас	-	1,710,000,000.00
133004	Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт	-	1,150,000,000.00
133005	Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хооронд хийсэн санхүүжилт	-	560,000,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс	-	9,362,359,714.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас	-	9,362,359,714.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	12,094,695,590.70	12,592,667,066.21

2	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	12,094,695,590.70	12,592,667,066.21
21	Бараа ажил, үйлчилгээний зардал	11,763,167,382.64	11,950,650,375.21
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	7,659,608,262.22	8,049,013,740.74
210101	Үндсэн цалин	3,886,563,362.22	4,318,847,959.94
210102	Нэмэгдэл	2,641,367,500.00	2,743,182,956.93
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	553,275,000.00	453,761,993.87
210104	Үр дүнгийн урамшуулал	578,402,400.00	533,220,830.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	994,657,897.42	1,104,948,136.26
210201	Тэтгэврийн даатгалын шимтгэл	720,797,897.42	792,228,136.26
210202	Тэтгэмжийн даатгалын шимтгэл	76,955,000.00	64,334,014.45
210203	ҮОМШ өвчний даатгалын шимтгэл	61,564,000.00	76,928,985.55
210204	Ажилгүйдлийн даатгалын шимтгэл	15,391,000.00	15,587,000.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгалын шимтгэл	119,950,000.00	155,870,000.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	592,634,221.30	464,166,166.72
210301	Гэрэл цахилгааны зардал	200,424,221.30	173,408,866.72
210302	Түлш, халаалтын зардал	349,250,000.00	255,871,300.00
210303	Цэвэр, бохир усны зардал	41,040,000.00	23,046,000.00
210304	Байрны түрээсийн зардал	1,920,000.00	11,840,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	195,802,625.00	211,439,205.58
210401	Бичиг хэргийн зардал	21,325,075.00	16,420,830.00
210402	Тээвэр, шатахуун	27,318,900.00	38,107,900.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	12,451,950.00	39,068,401.33
210405	Хог хаягдал зайлуулах, ариутгалын зардал	116,451,100.00	99,115,233.25
210406	Бага үнэтэй түргэн элэгдэх ахуйн эд зүйлсийн зардал	18,255,600.00	18,726,841.00
2105	Нормативт зардал	1,935,117,163.00	1,736,178,573.67
210501	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	1,076,469,800.00	931,930,193.67
210502	Хоол хүнс	803,088,563.00	754,105,080.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	55,558,800.00	50,143,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	107,668,260.62	135,529,500.00
210601	Багаж техник хэрэгсэл	9,797,458.62	20,044,940.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл	5,458,300.00	-
210604	Урсгал зардал	92,412,502.00	115,484,560.00
2107	Томилолт, зочны зардал	3,882,400.00	55,416,000.00
210702	Дотоод томилолтын зардал	3,882,400.00	55,416,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	237,042,403.08	174,920,430.66
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	184,806,011.70	81,620,233.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	7,500,000.00	19,500,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,305,210.00	1,350,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	330,300.00	364,652.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	88,000.00	88,000.00
210806	Мэдээлэл технологийн үйлчилгээ	13,725,441.38	42,710,045.66
210807	Газрын төлбөр	7,064,240.00	7,064,300.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	22,223,200.00	22,223,200.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	36,754,150.00	19,038,621.58

210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29,416,000.00	19,038,621.58
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,338,150.00	-
213	Урсгал шилжүүлэг	331,528,208.06	642,016,691.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	206,801,510.00	642,016,691.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	-	609,200,000.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	192,120,600.00	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж шагнал урамшуулал	14,680,910.00	32,816,691.00
	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	124,726,698.06	-
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	124,726,698.06	-
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	487,967,707.00	492,752,546.25
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
	Хөрөнгө оруулалтын мөнгөн зарлагын дүн	487,967,707.00	152,265,946.00
	Хөрөнгийн зардал	487,967,707.00	152,265,946.00
	Дотоод эх үүсвэрээр	487,967,707.00	152,265,946.00
2	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан	487,967,707.00	152,265,946.00
	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(487,967,707.00)	(152,265,946.00)
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	340,486,600.25
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	340,486,600.25

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

ДАНС	ҮЗҮҮЛЭЛТ	ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	ГҮЙЦЭТГЭЛ	Дүн	Хувь
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	-
2	I. НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	11,981,168,800.00	11,485,363,522.22	495,805,277.78	95.9
21	УРСГАЛ ЗАРДЛЫН ДҮН	11,981,168,800.00	11,485,363,522.22	495,805,277.78	95.9
210	Бараа, үйлчилгээний зардал	11,948,268,800.00	11,452,546,831.22	495,721,968.78	95.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	7,788,895,800.00	7,645,137,580.45	143,758,219.55	98.2
210101	Үндсэн цалин	3,991,213,200.00	3,914,971,799.65	76,241,400.35	98.1
210102	Нэмэгдэл	2,695,331,300.00	2,743,182,956.93	(47,851,656.93)	101.8
210103	Унаа, болон бусад нөхөн олговор	494,669,300.00	453,761,993.87	40,907,306.13	91.7
210104	Урамшуулал	607,682,000.00	533,220,830.00	74,461,170.00	87.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	1,101,708,300.00	1,071,608,483.56	30,099,816.44	97.3
210201	Тэтгэврийн даатгал	788,988,300.00	758,888,483.56	30,099,816.44	96.2

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210202	Тэтгэмжийн даатгал	77,935,000.00	64,334,014.45	13,600,985.55	82.6
210203	ҮОМШӨ ний даатгал	63,328,000.00	76,928,985.55	(13,600,985.55)	121.5
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	15,587,000.00	15,587,000.00	-	100.0
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	155,870,000.00	155,870,000.00	-	100.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	536,239,000.00	452,326,166.72	83,912,833.28	84.4
210301	Гэрэл цахилгаан	189,199,000.00	173,408,866.72	15,790,133.28	91.7
210302	Түлш, халаалт	306,000,000.00	255,871,300.00	50,128,700.00	83.6
210303	Цэвэр, бохир ус	41,040,000.00	23,046,000.00	17,994,000.00	56.2
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	182,202,900.00	162,996,448.58	19,206,451.42	89.5
210401	Бичиг хэрэг	11,154,830.00	11,154,830.00	-	100.0
210402	Тээвэр (шатахуун)	23,180,970.00	22,106,100.00	1,074,870.00	95.4
210403	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр	13,160,400.00	12,364,685.33	795,714.67	94.0
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	116,451,100.00	99,115,233.25	17,335,866.75	85.1
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс	18,255,600.00	18,255,600.00	-	100.0
2105	Нормативт зардал	1,897,916,200.00	1,686,854,573.67	211,061,626.33	88.9
210501	Эм бэлдмэл, эмнэлэгийн хэрэгсэл	1,037,780,600.00	931,930,193.67	105,850,406.33	89.8
210502	Хоол, хүнс	797,470,400.00	704,781,080.00	92,689,320.00	88.4
210503	Нормын хувцас зөөлөн эдлэл	62,665,200.00	50,143,300.00	12,521,900.00	80.0
2106	Эд хогшил худалдан авах	256,363,067.00	250,600,575.00	5,762,492.00	97.8
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	115,393,600.00	115,368,040.00	25,560.00	100.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэгсэл	5,458,300.00	-	5,458,300.00	-
210604	Урсгал засвар	135,511,167.00	135,232,535.00	278,632.00	99.8
2107	Томилолт, зочны зардал	3,882,400.00	3,228,000.00	654,400.00	83.1
210702	Дотоод албан томилолт	3,882,400.00	3,228,000.00	654,400.00	83.1
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр	161,430,133.00	160,756,381.66	673,751.34	99.6
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	36,382,433.00	36,382,433.00	-	100.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт зэрэглэл тогтоох зардал	19,500,000.00	19,500,000.00	-	100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	1,350,000.00	1,350,000.00	-	100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	365,000.00	364,652.00	348.00	99.9
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	107,000.00	88,000.00	19,000.00	82.2
210806	Мэдээллийн технологийн зардал	74,438,200.00	73,783,796.66	654,403.34	99.1

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайлан

210807	Газрын төлбөр	7,064,300.00	7,064,300.00	-	100.0
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	22,223,200.00	22,223,200.00	-	100.0
2201	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,631,000.00	19,038,621.58	592,378.42	97.0
220901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	19,631,000.00	19,038,621.58	592,378.42	97.0
21	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	32,900,000.00	32,816,691.00	83,309.00	99.8
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	32,900,000.00	32,816,691.00	83,309.00	99.8
213207	Тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	-	-	-	-
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж урамшуулал	32,900,000.00	32,816,691.00	83,309.00	99.8
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	11,981,168,800.00	11,632,643,414.02	348,525,385.98	97.1
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	-	-	-	-
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	-	-	-	-
1340	НД-ЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	11,421,168,800.00	11,072,359,714.00	348,809,086.00	97.0
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	11,421,168,800.00	11,072,359,714.00	348,809,086.00	97.0
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	560,000,000.00	560,283,700.02	(283,700.02)	100.1
120005	Үндсан үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	560,000,000.00	560,283,700.02	(283,700.02)	100.1
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	147,279,891.80	(147,279,891.80)	-
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ	-	-	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	-	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	1	1	-	100.0
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	505	505	-	100.0
620001	Удирдах ажилтан	9	9	-	100.0
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	219	313	(94)	142.9
620003	Үйлчлэх ажилтан	277	183	94	66.1
64	ЭМЧЛҮҮЛЭГСЭДИЙН ТОО	85,984	85,984.00	-	100.0
640001	Улсын эмнэлгээр хэвтэн эмчлүүлэгсдийн тоо	6,001	6,001	-	100.0
640002	Улсын эмнэлгийн амбулатороор эмчлүүлэгсдийн тоо	79,983	79,983	-	100.0
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	505	505	-	100.0
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч /ТҮЭМ/	227	230	(3)	101.3
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч /ТҮ/	278	275	3	98.9

2.5.1 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН		1,259,569,489.99
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ		1,259,569,489.99
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ		650,369,489.99
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил		403,876,160.29
210101	Үндсэн цалин		403,876,160.29
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл		33,339,652.70
210201	Тэтгэврийн даатгал		33,339,652.70
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал		11,840,000.00
210304	Байрны түрээс		11,840,000.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал		48,442,757.00
210401	Бичиг хэргийн зардал		5,266,000.00
210402	Тээвэр, шатахууны зардал		16,001,800.00
210403	Шуудан холбоо, интернэтийн төлбөр		26,703,716.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, аж ахуйн эд зүйлс		471,241.00
2105	Нормативт зардал		49,324,000.00
210501	Эм бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл		
210502	Хоол хүнс		49,324,000.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		
2106	Эд хогшил худалдан авах		6,121,120.00
210601	Багаж техник хэрэгсэл		6,121,120.00
2107	Томилолт, зочны зардал		52,188,000.00
210702	Дотоод томилолтын зардал		52,188,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр		45,237,800.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж		45,237,800.00
213	Урсгал шилжүүлэг		609,200,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг		609,200,000.00
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал		609,200,000.00
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР		1,452,776,198.44
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого		1,452,776,198.44
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж		334,710,500.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчаас төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө		1,114,960,957.44
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		3,104,741.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		193,206,708.45

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч байгууллагад авлагыг тооцоо нийлэх, үндсэн хөрөнгийн бүртгэлтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг 2022 оны 1 дүгээр сарын 15-аас 2022 оны 2 дугаар сарын 10-ны хооронд Си Эс Ай Аудит ХХК-ийн Ахлах аудитор Д.Чулуунбат, аудитор С.Тогтохсүрэн, Б.Отгончимэг нар гүйцэтгэж, хяналтыг чанарын хяналтыг захирал М.Сэвжидмаа хэрэгжүүлсэн.

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Үндэсний аудитын газарт 2022 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 5/77 тоот албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв нь Сэтгэцийн эрүүл мэндийн тухай хууль, холбогдох үндэсний хөтөлбөрүүд, сэтгэцийн эрүүл мэндийн талаар төрөөс баримтлах бодлогыг хэрэгжүүлэх ажлыг зохион байгуулах, хүн амд сэтгэцийн нарийн мэргэшлийн лавлагаа тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, үндэсний хэмжээнд хүн амыг сэтгэцийн эмгэгээс урьдчилан сэргийлэх, сэтгэцийн эрүүл мэндийн боловсрол олгох мэдээлэл, сургалт, сурталчилгааг нэгдсэн арга зүйгээр ханган хэрэгжүүлэх, эрт илрүүлэх, оношлох, эмчлэх, хяналтад авах, хөдөлмөр чадвар алдалт тогтоох, нийгэм сэтгэцийн нөхөн сэргээх тусламж, үйлчилгээ үзүүлэх, асран сувилах, эмч, эмнэлгийн мэргэжилтнийг давтан сургах, мэргэшүүлэх, эрүүл мэндийн бусад байгууллагыг мэргэшлийн арга зүйгээр хангах, сэтгэцийн тулгамдсан асуудал, сэтгэцийн эмгэгийн тархалт, нас баралтыг тандах судлах, судалгаа, шинжилгээний ажил эрхлэх чиг үүрэг бүхий лавлагаа байгууллага болно.

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн эрхэм зорилго нь Монголын нийт хүн амд сэтгэцийн эрүүл мэндийн төрөлжсөн мэргэжлийн тусламж үйлчилгээг чанартай, жигд, тэгш, хүртээмжтэй үзүүлэн, анхан болон үндсэн мэргэжлийн тусламжийг мэргэжил арга зүйгээр хангахад оршино.

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн үйл ажиллагаа нь хэвтүүлэн эмчлэх тусламж үйлчилгээ, амбулаторийн тусламж үйлчилгээ, сэргээн засах тусламж үйлчилгээ, шүдний тусламж үйлчилгээ, яаралтай тусламж, өдрийн эмчилгээ үйлчилгээ, урьдчилан сэргийлэх, эрт илрүүлэх үзлэг, оношилгоо, шинжилгээ, төлбөрийг төр хариуцах эм олголт гэсэн 8 бүрэлдэхүүн хэсгээс бүрддэг.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрдөх хууль, тогтоомж, бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- ЗГ-ын 2021 оны 43 дугаар тогтоол “Төсвийн хэмнэлтийн талаар авах арга хэмжээний тухай.”
- ЗГ-ын 2021 оны 124 дүгээр тогтоол “Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай”
- Сангийн сайдын 2021 оны 190 дугаар тушаалаар “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар”

- Засгийн газрын 2021 оны “Босго үнэ шинэчлэн батлах тухай” 124 дүгээр тогтоол.
- ЭМДҮЗ-ийн 2021 оны “Төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам шинэчлэн батлах тухай” 03 дугаар тогтоол.
- ЭМДҮЗ-ийн 2021 оны “Хяналт тавих журам батлах тухай” 05 дугаар тогтоол
- Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2021 оны “Коронавируст халдвар /Ковид-19/-ын эсрэг эрүүл мэндийн цогц тусламж, үйлчилгээг санхүүжүүлэх журам, тусламж үйлчилгээний багц, төлбөрийн хэмжээ батлах тухай” 67/A/268 дугаар тушаал.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитороос шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАГНАЛЫН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Мөн төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг Төсвийн тухай хуулийн 54.5-д заасны дагуу бүрэлдэхүүн хэсгээр иж бүрэн бэлтгэж ирүүлсэн байна.

3.4 МАТЕРИАЛЛАГ БАЙДАЛ

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны санхүүгийн тайлангийн үр дүнгийн тайлангийн зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2021 санхүүгийн тайлангийн үр дүнгийн нийт зардал 14,562,990.9 мянган төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 145,629.9 мянган төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагагүй гэж үзсэн.

3.5 САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 610,508.0 мянган төгрөгөөр буюу 3.2 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан мөнгөн хөрөнгө, дансны авлага, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, хуримтлагдсан үр дүнгийн данснүүд байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө		340,486.6	340,486.6
Авлага	105,055.0	953,669.4	848,614.4
Урьдчилж гарсан тооцоо	55,158.9	22,563.3	(32,595.6)
Бараа материал	799,607.9	728,004.2	(71,603.7)
Үндсэн хөрөнгө	17,968,037.4	17,493,643.7	(474,393.7)
Нийт хөрөнгө	18,927,859.2	19,538,367.2	610,508.0
Өр төлбөр		264,424.2	264,424.2
Засгийн газрын сан	7,876,381.6	7,876,381.6	0.0
Хуримтлагдсан үр дүн	1,558,555.4	1,904,639.2	346,083.8
Дахин үнэлгээний зөрүү	9,492,922.2	9,492,922.2	0.0
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	18,927,859.2	19,538,367.2	610,508.0

Дансны үлдэгдэлд гарсан материаллаг дүнтэй дараах өөрчлөлтүүд байна. Үүнд:

- Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл өмнөх оноос 340,486.6 мянган төгрөгөөр өссөн. Үүнд: Үндсэн санхүүжилтийн төрийн сангийн дансны үлдэгдэл 147,279.9 мянган төгрөг, нэмэлт санхүүжилтийн дансны үлдэгдэл 193,206.7 мянган үүнээс ЭМЯ-ны эрүүл мэндийн ажиллагсад олгосон мөнгөн дэмжлэгийн үлдэгдэл 19,500.0 мянган төгрөг олгогдоогүй, Эрүүл мэндийн хөгжлийн төвөөс резидент эмч нарын цалин хөлсний үлдэгдэл 2,349.1 мянган төгрөг, эрүүл мэндийн дэмжих сангийн төсөл хөтөлбөрийн санхүүжилтийн үлдэгдэл 57,558.7 мянган төгрөг, НҮБ-ын Хүүхдийн сангийн төсөл хөтөлбөрийн санхүүжилтийн үлдэгдэл 113,769.0 мянган төгрөг байгаагаас тус тус шалтгаалсан.
- Дансны авлага 953.669.4 мянган төгрөг буюу Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас авах төлбөртэй тусламж үйлчилгээний авлагатай холбоотойгоор өмнөх оноос 848,614.4 төгрөгөөр нэмэгдсэн.
- Урьдчилж гарсан тооцоо 22,563.3 мянган төгрөг буюу өмнөх оноос 32,595.6 мянган төгрөгөөр буурсан нь мэдээлэл сурталчилгааны ажлууд хийгдэж дууссантай холбоотой, бараа материалын үлдэгдэл 728,004.2 мянган төгрөг өмнөх оноос 71,603.7 мянган төгрөгөөр буурсан нь эмийн нөөц их байсан.
- Үндсэн хөрөнгө 17,493,643.7 мянган төгрөг буюу өмнөх оноос 474,393.7 мянган төгрөгөөр буурсан нь үндсэн хөрөнгө тайлант онд 840,939.2 мянган төгрөгийн хөрөнгө нэмэгдэж 294,414.8 мянган төгрөгөөр хасагдсан. Үүнээс худалдаж авсан 152,266.0 мянган төгрөг, Эрүүл мэндийн яамны хөрөнгө оруулалтаар 619,304.7 мянган төгрөг, хандив тусламжаар 66,968.5 мянган төгрөг, бараа материалаас шилжүүлж авсан 1,900.0 мянган төгрөг, үндсэн хөрөнгийн устгалаас 500.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө орлого авсан, худалдсан 62,250.0 мянган төгрөг, акталж устгасан 231,606.8 мянган төгрөг, бараа материал дансанд шилжүүлсэн 558.0 мянган төгрөг, тайлант онд байгуулсан элэгдэл 1,295,107.3 мянган төгрөгөөс тус тус шалтгаалж буурсан.
- Өглөгийн оны эцсийн үлдэгдэл 264,424.2 мянган төгрөг үүнээс байгууллагад төлөх өглөг 216,758.0 мянган төгрөг, дэмжих сангийн судалгааны ажлын санхүүжилт 47,666.2 мянган төгрөг урьдчилж орсонтой холбоотой өглөг үүссэн байна.
- Хуримтлагдсан үр дүн 1,904,639.2 мянган төгрөг өмнөх оны үр дүнгээс 346,083.8 мянган төгрөгөөр өссөн нь үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгө, бараа материалтай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Үйл ажиллагааны орлогын дүн	14,669,461.9	14,928,742.3	259,280.4
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	551,615.1	559,463.7	7,848.6
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгө	1,973,608.7	686,773.3	(1,286,835.4)
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан бараа материал	113,189.9	359,206.7	246,016.8
Улсын төвлөрсөн төсвөөс	11,630,855.8	-	(11,630,855.8)
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	400,192.4	1,300,055.0	899,862.6
Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	-	12,023,243.6	12,023,243.6
Үйл ажиллагааны зардлын дүн	13,351,786.0	14,562,990.9	1,211,204.9
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	7,659,608.3	8,056,692.3	397,084.0
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалын шимтгэл	994,657.9	1,104,948.1	110,290.2
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	627,033.0	547,517.2	(79,515.8)
Хангамж, бараа материалын зардал	182,839.4	240,872.5	58,033.1
Нормативт зардал	1,963,556.8	2,253,944.2	290,387.4
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	110,317.9	170,698.0	60,380.1
Томилолт, зочны зардал	2,927.1	55,416.0	52,488.9
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	212,276.0	187,418.4	(24,857.6)
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,350,346.4	1,307,279.8	(43,066.6)
Бусад урсгал шилжүүлэг	248,223.2	638,204.4	389,981.2
Үйл ажиллагааны үр дүн	1,317,675.9	365,751.4	(951,924.5)
Үйл ажиллагааны бус үр дүн	686,176.5	(19,667.6)	(705,844.1)
Нийт үр дүн	2,003,852.4	346,083.8	(1,657,768.6)

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн үйл ажиллагааны орлого 14,928,742.3 мянган төгрөг өмнөх оноос 259,280.4 мянган төгрөг буюу 1.8 хувиар өссөн нь үндсэн үйл ажиллагааны орлого 7,848.6 мянган төгрөг, үнэ төлбөргүй авсан бараа материал 246,016.8 мянган төгрөг, нэмэлт санхүүжилтийн орлого 899,862.6 мянган төгрөг, эрүүл мэндийн даатгалын сангийн санхүүжилт 12,023,243.6 мянган төгрөгөөр өсөж, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан үндсэн хөрөнгийн орлого 1,286,835.4 мянган төгрөг, улсын төсвийн санхүүжилт 11,630,855.8 мянган төгрөгөөр буурсан.

Үйл ажиллагааны зардал 14,562,990.9 мянган төгрөг өмнөх оноос 1,211,204.9 мянган төгрөг буюу 9.1 хувь өссөн нь байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал 79,515.8 мянган төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж 24,857.6 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардал 43,066.6 мянган төгрөг буурч, цалин, хөлс нэмэгдэл урамшуулал, 397,084.0 мянган төгрөг, ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл 110,290.2 мянган төгрөг, хангамж, бараа материалын зардал 58,033.1 мянган төгрөг, нормативт зардал 290,387.4 мянган төгрөг эд хогшил урсгал засварын зардал 60,380.1 мянган төгрөг, томилолт зочны зардал 52,488.9 мянган төгрөг, бусад урсгал шилжүүлэг 389,981.2 мянган төгрөгөөр өссөнтэй холбоотой байна.

Энэ нь эрүүл мэндийн даатгалын сангаас нэг худалдан авагчийн тогтолцоонд шилжиж гүйцэтгэлд суурилсан санхүүжилт авч үйл ажиллагаа явуулж байгаа эрүүл мэндийн байгууллагын ТУЗ байгуулаагүйгээс эрх үүргээ хэрэгжүүлж хяналт тавьж ажиллаагүй байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэр, нийт зардлыг 13,026,316.2 мянган төгрөгөөр төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч хүргүүлсэн төсвийн төслийг 1,153,856.4 мянган төгрөгөөр бууруулан 11,872,459.8 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмжийг Эрүүл мэндийн яамнаас шууд олгодог болсон тул урсгал зардлаас 193,788.0 мянган төгрөгөөр буурсан байна.

Коронавируст халдвар авсан иргэнийг эмчлэх арга хэмжээнд зарцуулсан эмнэлгийн нэг удаагийн хамгаалах хувцас хэрэгсэл, цалин хөлсний зардал, эрүүл мэндийн даатгалаас санхүүжих Ковидын тусламж үйлчилгээний санхүүжилтийг үндэслэн батлагдсан төсвийг 108,709.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн тодотгож, 11,981,168.8 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн шууд захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 1 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 11,981,168.8 мянган төгрөгийг баталсан байна.

Төсвийн орлогын 11,421,168.8 мянган төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангийн санхүүжилтээр, 560,000.0 мянган төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоор бүрдүүлэхээр төлөвлөн ажилласан ба гүйцэтгэлээр Эрүүл мэндийн даатгалын санхүүжилт 11,072,359.7 мянган төгрөг буюу 96.9 хувь, үндсэн үйл ажиллагааны орлогын гүйцэтгэл 560,283.7 мянган төгрөг 100.1 хувьтай байна.

Төсвийн зардлын гүйцэтгэл 11,485,363.5 мянган төгрөг буюу 95.9 хувьтай байгаа нь цалин хөлс, нэмэгдэл, урамшууллын зардлыг 143,758.2 мянган төгрөг, ажил олгогчоос төлөх нийгмийн даатгалын шимтгэлийн зардлыг 30,099.8 мянган төгрөг, байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардлыг 83,912.8 мянган төгрөг, хангамж, бараа материалын зардал 19,206.5 мянган төгрөг, нормативт зардлыг 211,061.6 мянган төгрөг, эд хогшил худалдан авах зардлыг 5,762.5 мянган төгрөг, томилолтын зардлыг 654.4 мянган төгрөг, бусдаар гүйцэтгүүлэх бусад ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийг 673.8 мянган төгрөг, бараа үйлчилгээний зардлыг 592.4 мянган төгрөг, нэг удаагийн тэтгэмж шагнал, урамшууллын зардлыг 83.3 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу зарцуулснаас шалтгаалсан байна.

Хүснэгт-3 Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөг/

Д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээний		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
	Код	Нэр				
1	71602	Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ	11,981,168.8	11,485,363.5	495,805.3	95.9
1.1	80101	Үндсэн үйл ажиллагааны зардал	11,981,168.8	11,485,363.5	495,805.3	95.9

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3. Нэмэлт санхүүжилт

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус хуулийн этгээдээс авсан хандив, тусламж 334,710.5 мянган, дээд шатны төсвийн захирагчаас 1,114,960.9 мянган, үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого 3,104.7 мянган төгрөг, нийт 1,452,776.2 мянган төгрөгийн орлогыг бүрдүүлсэн байна.

2021 онд нийт 18 төсөл, хөтөлбөр хэрэгжүүлсэн ба шинээр Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.5 дахь хэсэгт өөрчлөлт орж, 2021 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс мөрдөж, нийт 277,267.4 мянган төгрөгийн резидент эмч нарын цалинг нэмэлт санхүүжилтийн дансаар олгосон байна. Мөн эмнэлгийн ажилтнуудад олгох нэг удаагийн мөнгөн дэмжлэгт нийт 609,200.0 мянган төгрөг олгосон байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5.1-д харуулав

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв нь 2021 оныг хүн амд үзүүлэх сэтгэцийн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээг илүү боловсронгуй болгох зорилгоор “Цахим технологийн шинэчлэлтийн жил” болгон зарлан нийт 131 ажил төлөвлөж, 129 ажлын биелэлтийг ханган 98.4 хувийн гүйцэтгэлтэй ажилласан байна.

Тайлант онд төслийн хэрэгжүүлэх хөтөлбөр, хөтөлбөрийн хүрэх үр дүнгийн талаарх чанарын болон тоо хэмжээний үзүүлэлтэд тусгагдсан 1 хөтөлбөр, 1 арга хэмжээний хэрэгжилт 100 хувь, хөтөлбөр, арга хэмжээнд зориулан зарцуулахаар төлөвлөж зарцуулсан төсвийн гүйцэтгэл 95.9 хувийн биелэлттэй, 4.1 хувь буюу 495,805.3 мянган төгрөг байна.

Д/Д	Хөтөлбөр, арга хэмжээний		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
	Код	Нэр				
1	80101	Ковид-19 цар тахлын үед нийгэм сэтгэл зүйн тусамж үзүүлэх сургалт, видео бэлтгэх	5	4	1	85.7
2	80101	Хүчирхийллийн хохирогч болон хүчирхийлэл үйлдэгчдэд сэтгэл зүйн тусламж үзүүлэх арга техникийн сургалт, гарын авлага бэлтгэх	5	5		100
3	80101	Хүүхэд өсвөр үеийнхний дунд тохиолддог сэтгэцийн эрүүл мэндийн тулгамдсан асуудлыг илэрхийлэх тусламж үзүүлэх арга техникийн гарын авлага бэлтгэх	5	5		100
4	80101	Архи тамхи донтолтын эсрэг сургалт	2	2		100
5	80101	Жирэмсэн эхийн сэтгэл гутрал тусламж үйлчилгээний сургалт	2	1	1	50
6	80101	Аутизмын ооншилгоо эмчилгээний арга техник нэвтрүүлэх	2	1	1	50
Нийт			21	18	2	85.7

3.8 Аудитын гол асуудал

Эрүүл мэндийн тухай хууль, Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хууль, Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хуулиудад өөрчлөлт орж Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв нь 2021 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эрүүл мэндийн даатгалаар санхүүжиж эхэлсэн.

ЭМДҮЗ-ийн 03 дугаар тогтоол 2021 оны 1 дүгээр сарын 22-ны өдөр батлагдаж 2021 оны 3 дугаар сарын 1-ний өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэн тул ЭМДЕГ нь 2021 оны 1, 2 дугаар сарын гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг батлагдсан төсвийн дүнгээр санхүүжүүлсэн.

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв нь төлөөлөн удирдах зөвлөл байгуулаагүй нь санхүүгийн тайлангийн аудитад нөлөөлөх гол асуудал болж байна.

Эрүүл мэндийн сайдын 2020 оны 12 дугаар сарын 8-ны өдрийн А/565 дугаар тушаалын 2 дугаар заалтад Төрийн өмчит төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлгийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлд ажиллах олон нийтийг төлөөллийг нэр дэвшүүлэн сонгох хурлыг зохион байгуулах, сонгон шалгаруулах хороог байгуулж ажиллахыг Эрүүл мэндийн яамны Төрийн нарийн бичгийн даргад даалгасан, мөн тушаалын 1 дүгээр хавсралтаар батлагдсан журмын 1.2.1-т сонгон шалгаруулалтыг зохион байгуулах хороог Эрүүл мэндийн яам болон аймаг, нийслэлийн Эрүүл мэндийн газрын дэргэд байгуулна гэж заасан, Эрүүл мэндийн тухай хууль 17 дугаар зүйлийн 17.1-т "Төрийн болон орон нутгийн өмчит төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, нэгдсэн эмнэлгийн өмчтэй холбогдох харилцааг Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулиар, удирдлага, зохион байгуулалт, санхүүжилт, хүний нөөцтэй холбогдох харилцааг энэ хууль болон Эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээний тухай хуулиар зохицуулна", 17.10, 17.11, Эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний тухай хуулийн 16.6.3, 16.6.4 заалтуудыг тус тус зөрчиж Төлөөлөн удирдах зөвлөл байгуулаагүйгээс төсвийг бүлэг хооронд шилжүүлэн зориулалт бусаар зарцуулах, түүнд тавих хяналтыг сулруулж байгааг цаашид анхаарах шаардлагатай.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 3 дугаар зүйлийн 3.1.1, 3.1.2-т хамаарах төсөвт байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит үйлдвэрийн газар нь 6 дугаар зүйлийн 6.1, 6.4-т тус тус тусгасан мэдээллийг хуульд заасан хугацаанд ил тод мэдээлэх зорицуулалттай.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан дараах 10 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төв нь 2021 онд нийт 14,957,656.5 мянган төгрөгийн 119 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас, 4 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна.

Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3-т "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлээгүй, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Шилэн дансны цахим системд мэдээллийг хугацаанд нь иж бүрэн байршуулах, шилэн дансны тухай хуулийг мөрдөж ажиллах. Зөвлөмж өгөв.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Эрүүл мэндийн яам төлөөлөн удирдах зөвлөлийг сонгон шалгаруулах комисс томилох ажлыг хэрэгжүүлээгүйгээс тус эмнэлэг нь төлөөлөн удирдах зөвлөл байгуулж ажиллаагүй, эмнэлгийн ерөнхий захирал нь төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс олгосон эрх хэмжээний хүрээнд ажиллах байтал төлөөлөн удирдах зөвлөлийн эрх үүргийг эмнэлгийн ерөнхий захирал хэрэгжүүлж хууль эрх зүйн актыг зөрчиж байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 17.4-т “Төрийн болон орон нутгийн өмчит төрөлжсөн мэргэшлийн эмнэлэг, энэ хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.10-т заасан суман дахь нэгдсэн эмнэлгээс бусад нэгдсэн эмнэлгийн удирдлагыг эмнэлгийн төлөөлөн удирдах зөвлөл, түүнээс томилсон гүйцэтгэх удирдлага хэрэгжүүлнэ.” гэсэн заалтын дагуу төлөөлөн удирдах зөвлөлийг байгуулан ажиллаагүй байсан зөрчлийг арилгах. Зөвлөмж .өгөв

3.10 ЗАВСРЫН АУДИТЫН ҮР ДҮН, ӨМНӨХ ЗӨВЛӨМЖИЙН ХЭРЭГЖИЛТ

Завсрын аудитаар нийт 350,208.9 мянган төгрөгийн 6 алдаа, зөрчил илрүүлснээс 349,119.8 мянган төгрөгийн 4 алдааг залруулж, 1 зөрчилд албан шаардлага хүргүүлж, 1,089.1 мянган төгрөгийн 1 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоосон.

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн цар тахлын үед эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх бэлэн байдлыг хангах тухай ерөнхий захирлын 2020 оны 1 дүгээр сарын 27-ны өрийн А/07 дугаар тушаалын дагуу 12,317.2 мянган төгрөгийн халдвар хамгааллын хувцас хэрэгслийг зардлаар тайлагнаж, эмийн зардал өссөн алдаа зөрчилд, эмнэлгийн төлбөрт үйлчилгээний орлогын Э-хэйлт программаар бичигдсэн мэдээллийг кассын орлоготой тулган шалгаж 365.0 мянган төгрөгийн зөрүүтэй алдаа зөрчилд өгсөн 2 зөвлөмжийн биелэлтийн хэрэгжилтийг 100 хувь биелүүлсэн байна.

Хүснэгт-4 Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн зөвлөмж, албан шаардлагын хэрэгжилт /мянган төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Зөвлөмж	2	12,682.2	2	12,682.2			
Нийт дүн	2	12,682.2	2	12,682.2			-

3.11 ДАРААГИЙН АУДИТААР АНХААРАХ АСУУДАЛ

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн эмнэлгийн тусламж үйлчилгээ үзүүлсэн гүйцэтгэл, Э-хэйлт программ дахь төлбөрт үйлчилгээний гүйцэтгэлийг дараагийн аудитаар авч үзнэ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 483,599.5 мянган төгрөгийн 11 алдаа, зөрчил илэрснээс 349,119.8 мянган төгрөгийн 3 алдааг залруулж, 1,229.1 мянган төгрөгийн 2 төлбөрийн акт, 628.7 мянган төгрөгийн зөрчилд 2 албан шаардлага хүргүүлж, 132,621.9 мянган төгрөгийн зөрчилд 4 зөвлөмж өглөө.

Залруулгадаагүй 134,479.7 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил нь тогтоосон материаллаг байдлын түвшинээс 11,150.2 мянган төгрөгөөр бага тул зөрчилгүй санал дүгнэлт өгсөн.

4.1 ЗАЛРУУЛСАН АЛДАА

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналын алдаатай дараах залруулгыг санхүүгийн тайланд тусгаж, баталгаажуулав.

Үүнд:

- Бэлтгэн нийлүүлэгчээс е-баримтаар баталгаажсан төлбөрийн баримтаар гүйлгээ хийгээгүйгээс 264,533.5 мянган төгрөгийн баримт анхан шатны баримтын шаардлага хангаагүй;
- Клиник, тасгуудын яаралтай эмийн нөөцийн захиалгыг эмийн эргэлтийн сангаас дотоод шилжүүлэг хийлгүй захиалгын хуудсаар 1,846.8 мянган төгрөгийн эм боох материалыг зарлага болгож тайлагнасан;
- ХХОАТ-ын тайланд гэрээгээр ажил гүйцэтгүүлсэн 17 иргэний ажлын хөлс 82,739.5 мянган төгрөгийг тайлагнаагүй байсныг тус тус залруулсан.

4.2 АЛБАН ШААРДЛАГА

1. Сэтгэц эрүүл мэндийн үндэсний төвөөс иргэнд үзүүлсэн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний зардлын нэхэмжилсэн дүн нь Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас олгосон төлбөрт үйлчилгээний дүнгээс 1,234,647.6 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй байгаа нь яаралтай тусламжийн эрэмбэ буурсан, амбулаторийн нэгээс дээш кабинетаар үзүүлж дараагийн төлбөрийн хувь буурсан, эрүүл мэндийн байгууллагаас хэвтүүлэн эмчлэх үйлчилгээг давхардуулан авсан, 14 хоногийн дотор амбулаторийн үйлчилгээ авснаас төлбөрийн хувь буурсан, эмчийн онош зөрсөн, хэвтэн эмчлүүлсэн нэхэмжлэлийн огноо зөрүүтэй, программыг холбогдох журамтай уялдуулж хийгээгүйгээс шалтгаалан хасагдсан байна.

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.2-т "Санхүүгийн аливаа үйл ажиллагааг нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын болон үндэсний стандартын дагуу, цаг хугацаанд нь, үнэн зөв, үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр илэрхийлэн бүртгэж, тайлагнах" гэсэн заалт, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдэл хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Э-хэйлт программд зөв мэдээллийг оруулах, иргэнд үзүүлсэн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний зардлыг даатгалын сангаас санхүүжүүлэх журмын дагуу иргэдээс төлбөр тооцоог аваагүй, нэхэмжлээгүй, давхардуулсан алдаа зөрчлийг арилгах давтан гаргахгүй байх. Албан шаардлага хүргүүлэх.

2. Ковидын тасагт 8 сард хэвтэн эмчлүүлсэн 65 эмчлүүлэгчийн эмийн олголтыг өвчний түүхтэй тулган шалгахад Э-хэйлт программд эмчлүүлэгчийг эмнэлгээс гарсны дараа эмчилгээний заалтыг хааж өгөөгүйгээс хэрэглэсэн эм нь эмийн сангийн олголтоос 628.7 мянган төгрөгөөр илүү байна.

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.4-т "Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ", 20.4-т "Нягтлан бодох бүртгэл

хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах", гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж, хяналт тавьж ажиллаагүй байгаа нь тохиолдсон байх, хэмжилт, үнэн зөв байх гэсэн батламж мэдэгдэл хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Э-хэйлт программыг сайжруулж, эм олголтод хяналтыг бүрэн тавих. Албан шаардлага хүргүүлэх.

4.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Авлагын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас авах авлагын дансны эцсийн үлдэгдэл нь тооцоо нийлсэн актаас 132,621.9 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй, Эрүүл мэндийн сайд, Сангийн сайдын хамтарсан 2021 оны 67/А/268 дугаар тушаалаар баталсан журам, Монгол Улсын Шадар сайд, Эрүүл мэндийн сайдын хамтарсан 2021 оны 05/А/12 дугаар тушаалын дагуу хийсэн Ковидын ПГУ, түргэвчилсэн, тандалтын шинжилгээ нь баримтаар нотлогдон нэхэмжилсэн боловч Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжилтийг олгоогүй байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд "Хөрөнгө, төлбөр тооцооны тооллого", 20.2.4-т "Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Анхан шатны баримтыг Tandalt.gov.mn цахим программтай тулган шалгалт хийж, авлагыг баталгаажуулах.

2. Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн ашиглалтад байгаа, дахин үнэлгээ хийгээгүй үндсэн хөрөнгө данс бүртгэлтэй байна.

Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.4-т "Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах" гэсэн заалтыг хэрэгжүүлээгүй, үнэн зөв байх гэсэн батламж мэдэгдлийг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн, ашиглалтад байгаа үндсэн хөрөнгийг дахин үнэлэх үнийг шинэчлэн тогтоох, цаашид ашиглах боломжгүй гэж мэргэжлийн хяналтын байгууллагаас дүгнэлт гарсан хөрөнгийг мэргэжлийн хяналтын дүгнэлтийг биелүүлэх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2022 оны 9 дугаар сарын 30-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5.1 Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/ мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Аудитын код	Алдаа зөрчлийн утга	Тогтоосон акт, албан шаарлага өгсөн зөвлөмжийн утга	Нийт алдаа, зөрчлийн дүн		Үүнээс									
						Залруулга		Акт		Албан шаардлага		Хариуцлага тооцох		Зөвлөмж	
				тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	оо	дүн	тоо	дүн	Тоо	дүн
Санхүүгийн тайлангийн аудитын асуудлаар															
1	СЭМҮТ	АХГ-2022/367/НА-СТА-ТШЗ	Бэлтгэн нийлүүлэгчдээс Е-баримтаар баталгаажсан төлбөрийн баримт бичүүлж аваагүйгээс анхан шатны баримтын шаардлага хангаагүй 264,533,467 төгрөгийн ажил гүйлгээ хийгдсэн байна.	Анхан шатны баримт болох ебаримт-аар үндэслэн төлбөр, тооцоог гүйцэтгэж байх	1	264,533.5	1	264,533.5							
2	СЭМҮТ	АХГ-2022/367/НА-СТА-ТШЗ	Төлбөрт үйлчилгээний орлогыг амбулаторийн үзлэгийн бүртгэлтэй тулган шалгахад Пос машинаар уншуулсан төлбөрөөс буцсан 140,000 төгрөгийг касст орлого аваагүй дутагдал гарсан байна	Пос машинаар уншигдаагүй буцсан орлогыг хариуцсан ажилтнаар төлүүлнэ.	1	140.0			1	140.0					
3	СЭМҮТ	АХГ-2022/367/НА-СТА-ТШЗ	Клиник, тасгуудын яаралтай эмийн нөөцийн захиалгыг эмийн эргэлтийн сангаас олгохдоо дотоод шилжүүлэг хийлгүй 1,846,822 төгрөгийн эм, боох материалыг зарлага болгосон байна.	Тасгуудын яарартай эмийн нөөцийг орлого авах	1	1,846.8	1	1,846.8							

			тандалтын шинжилгээ нь баримтаар нотлогдон нэхэмжилсэн боловч Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжилтийг олгоогүй байна.														
7	СЭМҮТ	АХГ-2022/367/НА-СТА-ТШЗ	СЭМҮТ-өөс иргэнд үзүүлсэн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний зардлын нэхэмжилсэн дүн нь эрүүл мэндийн даатгалын сангаас олгосон төлбөрт үйлчилгээний дүнгээс 1,234,647,551 төгрөгөөр зөрүүтэй байгаа нь яаралтай тусламжийн эрэмбэ буурсан, амбулаторийн нэгээс дээш кабинетаар үзүүлж дараагийн төлбөрийн хувь буурсан, эрүүл мэндийн байгууллагаас хэвтүүлэн эмчлэх үйлчилгээг давхардуулан авсан, 14 хоногийн дотор амбулаторийн үйлчилгээ авнаас төлбөрийн хувь буурсан, эмчийн онош зөрүү, хэвтэн эмчлүүлсэн нэхэмжлэлийн огноо зөрүүтэй, программыг холбогдох журамтай уялдуулж хийгээгүйгээс шалтгаалан хасагдсан байна.	Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн “Төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам шинэчлэн батлах тухай” 03 дугаар тогтоол, “Хяналтын журам батлах тухай” 05 дугаар тогтоолуудаар батлагдсан журмуудын дагуу цахим эмнэлгийн тусламж үйлчилгээний Э-хэйлт програмд зөв мэдээллийг оруулах, эмч, сувилагч, эмнэлгийн ажилтнуудыг цахим системд сургах, иргэний мэдээллийг шалгаж, давтан хэвтүүлэх зөрчил гаргахгүй байх	1	-					1	-					

8	СЭМҮТ	АХГ-2022/367/НА-СТА-ТШЗ	СЭМҮТ-ийн ерөнхий захирлын А/01 тушаалын Хавсралт 6-р тогтоосон үндсэн цалингаас 4 хүний 1,089,094 төгрөгийн цалинг илүү олгосон байна.	СЭМҮТ-ын нэр бүхий 4 хүний илүү олгосон цалинг суутгах	1	1,089.1			1	1,089.1							
9	СЭМҮТ	АХГ-2022/367/НА-СТА-ТШЗ	ХХОАТ-ын тайланд гэрээгээр гүйцэтгүүлсэн 17 иргэнтэй орчуулгын ажлын хөлс 82,739,500 төгрөгийг тайлагнаагүй Е-баримт шивж өгсөн байна.	ХХОАТ-ын тайланг нөхөн гаргах	1	82,739.5	1	82,739.5									
Дүн					9	483,599.5	3	349,119.8	2	1,229.1	2	628.7	0	0	2	132,621.9	
Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал																	
1	СЭМҮТ	АХГ-2022/367/НА-СТА-ТШЗ	1. Төлөөлөн удирдах зөвлөл байгуулж ажиллаагүй байна. 2. Эмнэлгийн ерөнхий захирал нь төлөөлөн удирдах зөвлөл байгуулан түүнээс олгосон эрх хэмжээний хүрээнд ажиллах байтал төлөөлөн удирдах зөвлөлийн эрх үүргийг эмнэлгийн ерөнхий захирал хэрэгжүүлж хууль эрх зүйн актыг зөрчиж байна.	Төлөөлөн удирдах зөвлөлд ажиллах олон нийтийн төлөөллийг нэр дэвшүүлэн сонгох хурлыг зохион байгуулах, сонгон шалгаруулах хороог байгуулж ажиллахыг Төрийн нарийн бичгийн даргад даалгасан боловч хэрэгжээгүйгээс СЭМҮТ нь 2021 оны төсөв, орон тоо батлагдаагүй байна.	1	-									1	-	

2	СЭМҮТ	АХГ-2022/367/НА-СТА-ТШЗ	Шилэн дансанд хугацаа хоцруулсан 4 мэдээлэл байна	Шилэн дансны цахим систем мэдээллийг хуулийн дагуу тайлагнах	1	-									1	-
Дүн					2	0	0	0	0	0	1	0	0	0	2	0
Нийт дүн					11	483,599.5	3	349,119.8	2	1,229.1	3	628.7	0	0	4	132,621.9

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2022 оны 02 дугаар сарын 25 № 43/А0150054
АХГ- 2022/307/МА-СТА-ТЦЗ

Улаанбаатар хот

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд болон Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн ерөнхий захирлын 2021 оны А/01 тушаалын хавсралтаар тогтоосон үндсэн цалингаас 4 нэр бүхий хүний 1,089,094.0 төгрөгийн цалинг илүү олгосон байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 "үнэн зөв байх", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.2 "санхүүгийн аливаа үйл ажиллагааг нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын болон үндэсний стандартын дагуу, цаг хугацаанд нь, үнэн зөв, үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр илэрхийлэн бүртгэж, тайлагнах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.3.-д заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Илүү олгосон 1,089,094.0 төгрөгийн цалинг Үндэсний аудитын газрын Төрийн сан банканд Аудитын шалгалтын орлого 100900000601 тоот дансанд төвлөрүүлэх.
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг ерөнхий захирал Л.Насанцэнгэл, ахлах нягтлан бодогч Ц.Хэрлэнцэцэг нарт даалгав.

АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
СИ ЭС АЙ АУДИТ ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ АУДИТОР

Д.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
М.СЭВЖИДМАА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2022 оны 02 дугаар сарын 25 № 49/А0150054

Улаанбаатар хот

АХГ-2022/1367/НАБ-СТА-ТЦУ

Төлбөр барагдуулах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд болон Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Төлбөрт үйлчилгээний орлого 140,000.0 төгрөгийг дансанд тушаагаагүй.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 "Үнэн зөв байх", Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.2 "Санхүүгийн аливаа үйл ажиллагааг нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын болон үндэсний стандартын дагуу, цаг хугацаанд нь, үнэн зөв, үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр илэрхийлэн бүртгэж, тайлагнах" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 "Шалгагдагч этгээд төсөв, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.3-т заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Үйлчилгээний орлого 140,000.0 төгрөгийг Үндэсний аудитын газрын Төрийн сан банканд дахь Аудитын шалгалтын орлого 100900000601 тоот дансанд төвлөрүүлэх.
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг ерөнхий захирал Л.Насанцэнгэл, ахлах нягтлан бодогч Ц.Хэрлэнцэцэг нарт даалгав.

АКТ ТОГТООСОН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
СИ ЭС АЙ АУДИТ ХХК-ИЙН
ЗАХИРАЛ АУДИТОР

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Ф.ГҮНЖИДМАА

М.СЭВЖИДМАА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25 № 255/А 0150054
АХГ-2022/367/НБ - СТА - ТУС

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд болон Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Иргэнд үзүүлсэн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний зардлын нэхэмжилсэн дүн нь Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас олгосон санхүүжилтийн дүнгээс 1,234,647,551.00 төгрөгөөр зөрүүтэй байна.

Энэ нь Эрүүл мэндийн даатгалын Үндэсний зөвлөлийн 2021 оны 03 дугаар тогтоолын гуравдугаар хавсралтаар батлагдсан "Эрүүл мэндийн байгууллагаас иргэнд үзүүлсэн эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний зардлыг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжүүлэх журам"-ын 1.1 заалтыг "1.1. Эрүүл мэндийн даатгал (ЭМД)-ын тухай хуулийн 9 дүгээр зүйлийн 9.1.1, 9.1.2, 9.1.3, 9.1.5, 9.1.10 9.1.11 заасан эрүүл мэндийн даатгалын сангаас зардлын төлбөрийг нь хариуцах" гэж заасныг хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тшаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Э-хэйлт цахим эрүүл мэндийн программд зөв мэдээлэл оруулах, иргэнд үзүүлсэн эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний зардлыг даатгалын сангаас санхүүжүүлэх журмын дагуу иргэдээс төлбөр тооцоог аваагүй, нэхэмжлээгүй давхардуулсан алдаа зөрчлийг арилгаж, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг ерөнхий захирал Л.Насанцэнгэл, ахлах нягтлан бодогч Ц.Хэрлэнцэцэг нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
СИ ЭС АЙ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ
Г.ГҮНЖИДМАА
М.СЭВЖИДМАА

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
АЛБАН ШААРДЛАГА

2022 оны 02 дугаар сарын 25 № 254/А.0150054
АХГ-2022/367/НА-СТА-ТМЗ

Улаанбаатар хот

Зөрчил арилгах тухай

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд болон Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1 заалтын дагуу Сэтгэцийн эрүүл мэндийн үндэсний төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитаар дараах зөрчил илэрлээ. Үүнд:

Ковидын тасагт 8 сард хэвтэн эмчлүүлсэн 65 эмчлүүлэгчийн эмийн олголтыг өвчний түүхтэй тулган шалгахад программд эмчлүүлэгчийг эмнэлгээс гарсны дараа эмчилгээний заалтыг хааж өгөөгүйгээс хэрэглэсэн эм нь эмийн сангийн олголтоос 628,673.55 төгрөгөөр илүү байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1 "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах"; 20 дугаар зүйлийн 20.4 "Нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах" гэж заасныг зөрчсөн байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 "Шалгагдагч этгээд хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн, хуулиар хүлээсэн албан үүргээ биелүүлээгүй бол алдаа, зөрчлийг таслан зогсоох, давтан гаргуулахгүй байх талаар байгууллага, албан тушаалтанд албан шаардлага өгнө", Монгол Улсын Ерөнхий Аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан "Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох" журмын 4.2.1-д заасныг үндэслэн **ШААРДАХ нь:**

1. Э-хэйлт программыг сайжруулж, эм олголтод хяналтыг бүрэн тавих, албан шаардлагын биелэлтийг 2022 оны 09 дүгээр сарын 30-ны өдрийн дотор Үндэсний аудитын газарт ирүүлэх;
2. Цаашид алдаа, зөрчлийг давтан гаргахгүй байх, хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлж ажиллахыг ерөнхий захирал П.Насанцэнгэл, ахлах нягтлан бодогч Ц.Хэрлэнцэцэг нарт даалгав.

АЛБАН ШААРДЛАГА ӨГСӨН:

АУДИТЫН ХОЁРДУГААР ГАЗРЫН
ЗАХИРАЛ ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР
АУДИТЫН МЕНЕЖЕР
СИ ЭС АЙ АУДИТ ХХК-ИЙН ЗАХИРАЛ

Ц.НАРАНЧИМЭГ
П.ГҮНЖИДМАА
М.СЭВЖИДМАА

ТЭМДЭГЛЭЛ

A series of 30 horizontal dotted lines for writing the conclusion.

